

A Régiók Bizottsága véleménye – Tavaszi csomag: Az EU cselekvési terve a millenniumi fejlesztési célok megvalósítására

(2010/C 267/05)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- emlékeztet a téma kapcsán a regionális és helyi önkormányzatok döntő szerepére abban, hogy kialakítsák és megszervezzék a fenti szolgáltatásokat, figyelemmel a demokratikus és hatékony, a polgárok javát szem előtt tartó kormányzás szempontjaira;
- rámutat, hogy a helyi szintű fejlesztési igények figyelembevétele nélkül, vagyis a kis falusi gazdaságok támogatása nélkül a vidékről való elvándorlás növelni fogja a nyomort a kezelhetetlenné váló megapoliszokban, illetve fokozni fogja a külföldre irányuló vándorlási hullámokat;
- arra kéri az Európai Bizottságot, hogy ezt a helyi fejlesztési megközelítést építse be a regionális (azaz a több országra vonatkozó) stratégiákat és az országokra lebontott stratégiákat tartalmazó dokumentumoknak a partnerországokkal együtt történő kidolgozásába. Ezzel kapcsolatban utal arra, hogy be kell vonni a helyi és regionális önkormányzatokat a fejlesztési programok megvalósításába. A globalizációval kapcsolatos kihívások megválaszolásának ugyanis az a feltétele, hogy figyelembe veszik azokat a hatóságokat, amelyek helyi szinten felelnek a demokratikus vezetésért és a helyi fejlesztésért;
- annál is inkább sajnálja, hogy az EU és a kedvezményezett országok helyi és regionális önkormányzatait az Európai Bizottság nem említi meg kifejezetten első közleményében a millenniumi fejlesztési célok megvalósításába bevont partnerek között;
- fontolóra lehetne venni, hogy a 100 000 helyi és regionális önkormányzat mindegyike – tiszteletben tartva az adott nemzeti jogszabályokat – áldozzon önkéntes alapon lakosonként évente legalább 1 eurót a fejlesztési támogatásra. Azok a helyi és regionális önkormányzatok, amelyek nem folytatnak közvetlenül decentralizált együttműködési tevékenységet, hozzájárulásukat egy, a helyi önkormányzatok fejlesztési támogatásának szentelt alapba fizethetnék be. Ennek a hozzájárulásnak a keretében azokat a tevékenységeket is előtérbe lehetne állítani, amelyek közvetett módon segítik elő a fejlődést (például azáltal, hogy felhívják a figyelmet a világban tapasztalható szegénységre);

Főelőadó:	Christophe Rouillon (FR/PES), Coulaines polgármestere
Referenciaszövegek:	<ol style="list-style-type: none"> 1) Az Európai Bizottság közleménye: „Az EU tizenkét pontos cselekvési terve a millenniumi fejlesztési célok előmozdítására” (COM(2010) 159 végleges), valamint öt munkadokumentum: <ul style="list-style-type: none"> – a millenniumi fejlesztési célok terén történt előrelépésről és a további kihívásokról (SEC(2010) 418 végleges), – 2010. évi jelentés a kereskedelmi támogatásokról (SEC(2010) 419 végleges), – 2010. évi jelentés a fejlesztési támogatásokról (SEC(2010) 420 végleges), – 2010–2013. évi munkaprogram az európai politikák összhangjáért (SEC(2010) 421 végleges), – 2010. évi jelentés a támogatások hatékonyságáról (SEC(2010) 422 végleges); 2) Az Európai Bizottság közleménye: „Adók és a fejlesztés” (COM(2010) 163), valamint a SEC(2010) 426 jelzésű dokumentum; 3) Több tematikus közlemény: az élelmezésbiztonságról (COM(2010) 127), a humanitárius élelmiszersegélyről (COM(2010) 126), az EU által a globális egészségügyben betöltött szerepről (COM(2010) 128 végleges) és az oktatásról (SEC(2010) 121 végleges), valamint egy, a 2010–2015 közötti időszakra vonatkozó cselekvési terv a nemek fejlődésben betöltött egyenlő szerepéről (SEC(2010) 265 végleges).

I. POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

A. Általános megjegyzések

1. egyetért az Európai Bizottság arra irányuló politikai szándékával, hogy megőrizze az Európai Unió (EU) vezető szerepét a 2000-ben az ENSZ égisze alatt a millenniumi fejlesztési célok ⁽¹⁾ elfogadásával megkezdett, a szegénység elleni világszintű harcban;

2. üdvözli az EU tizenkét pontos cselekvési tervének a „Tavaszi csomagot” alkotó, a mellékletben részletezett számos dokumentum alapján történő kidolgozását. Az EU célja egy közös álláspont kialakítása az ENSZ szervezésében szeptember 20–22-én tartandó New York-i csúcstalálkozóra. A súlyos gazdasági, szociális és pénzügyi válság körülményei ellenére a végső kihívás: újjult erővel küzdeni nők, férfiak és gyermekek százmillióinak nyomora ellen, és konkrét megoldásokat kialakítani a 2015-ben lezáruló millenniumi fejlesztési célokból eredő kötelezettségvállalások betartására;

3. üdvözli, hogy ezek az elemzésekkel és javaslatokkal teli dokumentumok lehetővé teszik a globális helyzet felmérését: világos és részletes adatokat tartalmaznak az egyes fejlesztési célok elérése

(1) 1. cél: a szegénység és az éhínség felére csökkentése a világban; 2. cél: a mindenkire kiterjedő alapfokú oktatás biztosítása; 3. cél: a nemek közötti egyenlőség előmozdítása, 4. cél: a gyermekhalandóság csökkentése; 5. cél: az anyák egészségének javítása; 6. cél: a HIV/AIDS és más betegségek elleni küzdelem; 7. cél: a környezeti fenntarthatóság biztosítása; 8. cél: a fejlesztést célzó globális partnerségben való részvétel.

felé tett – meglehetősen szerény – előrehaladásról, illetve a tagállamok által a hivatalos fejlesztési támogatásokon keresztül nyújtott pénzügyi hozzájárulásról, a késedelmek és a gyenge pontok rejtegetése nélkül tanúskodnak az EU által mind az Unión belül, mind pedig különféle nemzetközi fórumok keretében az egyes érdekeltek csatarendbe állítására tett kezdeményezések összetettségéről, és új utakat jelölnek ki az elérendő célok felé vezető lépések felgyorsítására;

4. annál is inkább sajnálja, hogy az EU és a kedvezményezett országok helyi és regionális önkormányzatait az Európai Bizottság nem említi meg kifejezetten (?) első közleményében a millenniumi fejlesztési célok megvalósításába bevont partnerek között. Ez a kihagyás ellentétes a 2005-ös, fejlesztéssel kapcsolatos konzszussal, amely magában foglalja az alábbiak főbb irányvonalait: a vonatkozó európai politika, az Európai Bizottság 2008-as, az önkormányzatokat fejlesztési szereplőkként kifejezetten elismerő közleménye, a Tanácsnak a fenti közleménnyel összefüggésben 2008. november 10-én elfogadott következtetései, valamint az Európai Bizottság és az önkormányzatokat intézményi szinten képviselő Régiók Bizottsága között a 2009. április 22-én egyhangúlag elfogadott 312/2008 végleges RB-véleményt követően kialakult párbeszéd;

5. elengedhetetlennek tartja, hogy ezt a hiányosságot pótolni kell abban a dokumentumban, amely az EU közös álláspontját fogja képezni a Tanács és a Parlament általi vizsgálatát követően, továbbá el kell ismerni az európai helyi és regionális önkormányzatok és társzervezeteik által a szegénység elleni küzdelemben betöltött jelentős szerepet;

(2) Kivéve az adóügyről szóló dokumentumban, amelynek az RB paradox módon nem címzettje.

B. Megjegyzések különféle témákban

6. nem kíván részletesen visszatérni arra a hozzájárulására, amelyet az európai helyi és regionális önkormányzatok és a támogatás kedvezményezett országainak helyi önkormányzatai tesznek a fejlesztési céloknak a demokratikus kormányzást tiszteletben tartó megvalósítása terén: ⁽³⁾ már volt alkalma ennek hangsúlyozására és javaslatételre a 2005 óta a helyi önkormányzatok fejlesztési együttműködéséről elfogadott véleményeiben, ⁽⁴⁾ amelyek alapján úgy ítélték meg, hogy nincsen szükség az ügy további népszerűsítésére;

7. emlékeztet arra, hogy a 2008-as accrai cselekvési menetrend elismeri a helyi és regionális önkormányzatoknak az új segélyezési rendszerben betöltött szerepét;

8. helyénvalónak tűnik azonban számára bizonyos, a helyi és regionális önkormányzatokat közvetlenül érintő kérdések kiemelése akkor, amikor az EU érvényesíteni szeretné álláspontját nemzetközi téren;

A millenniumi fejlesztési célok megvalósítása és tematikus közlemények

9. emlékeztet arra, hogy a 8 fejlesztési célból 7 a szegénység igen konkrét aspektusaira vonatkozik. Az út kétharmadánál vont 2010-es mérleg igencsak eltérő vonásokat mutat. Ezek a jellemzők eléggé kedvezőek a mélyszegénység kismértékű csökkenését, az 5 év alatti gyermekek halandóságát, a járványokat és az ivóvízhez való hozzájutást illetően. Kedvezőtlenek, sőt, nagyon kedvezőtlenek azonban az éhezés és az alultápláltság, az oktatásbeli egyenlőtlenségek, az anyahalandóság, az AIDS és a szennyvíztisztítás vonatkozásában. Ezt a globális mérleget, amely a (korábban élelmészeti, majd gazdasági és pénzügyi) válságokból is ered, az egyes országokon belüli és főként a világ régiói közötti eltéréseket szem előtt tartva kell értékelni: míg például Kína felemelkedése javít bizonyos mutatókat, Afrika Szaharától délre található területei vannak a leginkább elmaradva a gyermekek alapfokú oktatáshoz jutását, az AIDS-elleni küzdelmet és a tisztított vízhez való hozzáférést illetően. Ugyanakkor emlékeztet arra, hogy ennek a hét fejlesztési célnak a megvalósítása a nyolcadiktól függ („globális fejlesztési partnerség kialakítása”), amely a válság kontextusa ellenére megalapozza azt, hogy minden szereplő szolidaritást vállaljon a világon tapasztalható nyomor leküzdésében;

10. oszítja az Európai Bizottság azon nézetét, mely szerint a millenniumi fejlesztési célok egymástól kölcsönösen függenek. A „Tavaszi csomag” dokumentumaiban kínált példák kiegészítésére és szemléltetésére megemlíthetjük a vízhez való hozzájutást is, aminek biztosítására az EU a vízügyi eszközön keresztül törekszik, és ami az európai helyi és regionális önkormányzatok által folytatott együttműködési tevékenységeknek is gyakran a középpontjában áll. Amennyiben a víz iható, az kedvezően befolyásolja mindannyiunk egészségét, azonban ha rendelkezésre áll, már az

⁽³⁾ Az Egyesült Városok és Helyi Önkormányzatok Szervezete (UCLG) 2009. decemberi, „UCLG Position Paper on Aid Effectiveness and Local Government” [Az UCLG állásfoglalása a támogatás hatékonyságáról és a helyi önkormányzatokról] című dokumentuma is számos példát kínál erre;

⁽⁴⁾ Avis CdR 224/2005 fin, Avis CdR 383/2006 fin, Avis CdR 144/2008 fin, Avis CdR 312/2008 – elfogadva 2009. áprilisában.

is elősegíti a mezőgazdaság fejlődését – ezáltal elvileg lehetővé téve a jobb táplálkozást –, és (a munkájuk megkönnyítése révén) a nők életének javítását, főként a leánygyermekes esetekben, akik felszabadult idejüknek köszönhetően bekapcsolódhatnak az oktatásba;

11. kiemeli, hogy a fejlesztési célok terén való előrehaladáshoz olyan nemzeti rendszerekre van szükség, amelyek az eszközök kidolgozása és elosztása során nem feledkeznek meg az „alapvető” – vagyis a lakosság alapszükségeire hatékonyan válaszolni képes – szolgáltatásokról;

12. ennek kapcsán emlékeztetnie kell a regionális és helyi önkormányzatok döntő szerepére abban, hogy kialakítsák és megszervezzék a fenti szolgáltatásokat, figyelemmel a demokratikus és hatékony, a polgárok javát szem előtt tartó kormányzás szempontjaira;

13. hasonlóképpen a helyi szintű megközelítés elengedhetetlennek tűnik a fejlesztési célok eléréséhez teljesítendő nagy kihívások egyikének, a demográfiai változással összefüggőnek a megválaszolásához: a helyi szintű fejlesztési igények figyelembevétele nélkül, vagyis a kis falusi gazdaságok támogatása nélkül a vidékről való elvándorlás növelni fogja a nyomort a kezelhetlenné váló megapoliszokban, illetve fokozni fogja a külföldre irányuló vándorlási hullámokat;

14. ezért kéri az Európai Bizottságot, hogy ezt a helyi fejlesztési megközelítést integrálja a regionális (azaz a több országra vonatkozó) stratégiákat és az országokra lebontott stratégiákat tartalmazó dokumentumoknak a partnerországokkal együtt történő kidolgozásába. Ezzel kapcsolatban utal arra, hogy be kell vonni a helyi és regionális önkormányzatokat a fejlesztési programok megvalósításába. A globalizációval kapcsolatos kihívások megválaszolásának ugyanis az a feltétele, hogy figyelembe veszik azokat a hatóságokat, amelyek helyi szinten felelnek a demokratikus vezetésért és a helyi fejlesztésért;

15. ezenkívül a helyi és regionális önkormányzatok megfelelő fellépésekkel elősegíthetik egyfelől azt, hogy a nagyközönségben a válság összefüggésében tudatosuljon: a nyomor a világ számos részén realitás, másfelől pedig azt, hogy mielőbb reagáljanak a fejlesztés szolgálatában. Az általuk megnyilvánuló szolidaritás és önzetlenség révén ezek a fellépések alkalmat adhatnak a bevándorló háttérű lakosságnak arra, hogy újra felfedezze kulturális gyökereit, és származási országában részt vegyen az intézmények és a polgári szabadságjogok megerősítésében a fejlődés érdekében;

Fejlesztésfinanszírozás

A hivatalos fejlesztési támogatást illetően

16. üdvözli, hogy az EU (az Európai Bizottság és a tagállamok) nyújtja a legtöbb ilyen támogatást a világon: ⁽⁵⁾ jöllehet ennek – a GNP mintegy 0,45 %-ára becsült – 2010. évi összege elmarad az általa kitűzött köztes céloktól, az EU által nyújtott támogatás jóval a gazdag országok átlaga (2010-ben a GNP 0,31 %-a) fölött van;

⁽⁵⁾ A SEC(2010) 420 végleges sz. dokumentum melléklete ismerteti az EU 27 tagállamának mindegyike által nyújtott fejlesztési támogatást, és annak várható alakulását 2015-ig.

17. fontosnak tartja megjegyezni, hogy egyes tagállamok már elkönnyelik nemzeti fejlesztési támogatásaikon belül azokat az összegeket, amelyeket regionális és helyi önkormányzataik a decentralizált együttműködési tevékenységeikre szánnak, míg más tagállamok – különböző okokból – nem tesznek így;

18. szükségesnek tartja ezért egyértelműen azonosítani a regionális és helyi önkormányzatok által a fejlesztési támogatásokból nemzeti és nemzetközi szinten vállalt részt;

19. úgy véli továbbá, hogy a világos számadatok elősegítenék a helyi és regionális önkormányzatok által a szegénység elleni globális küzdelemben vállalt pénzügyi hozzájárulás növelését. Jóllehet ugyanis az önkormányzatok teljes hozadéka jóval meghaladja pénzügyi részvállalásukat, némelyikük már célul tűzte ki, hogy forrásainak 0,7 %-át a fejlődő országokkal folytatandó együttműködési tevékenységekre fordítja. Egy részük bizonyos konkrét szükségletek kielégítését célzó pénzügyi mechanizmusokat is bevezetett (így például Franciaország a vízhez való hozzájutást illetően);

20. ezenkívül fontolóra lehetne venni, hogy a 100 000 helyi és regionális önkormányzat mindegyike – tiszteletben tartva az adott nemzeti jogszabályokat – áldozzon önkéntes alapon lakosonként évente legalább 1 eurót a fejlesztési támogatásra. Azok a helyi és regionális önkormányzatok, amelyek nem folytatnak közvetlenül decentralizált együttműködési tevékenységet, hozzájárulásukat egy, a helyi önkormányzatok fejlesztési támogatásának szentelt alapba fizethetnék be, a jelenlegi spanyolországi gyakorlatnak megfelelően. Ennek a hozzájárulásnak a keretében azokat a tevékenységeket is előtérbe lehetne állítani, amelyek közvetett módon segítik elő a fejlődést (például azáltal, hogy felhívják a figyelmet a világban tapasztalható szegénységre);

A fejlődő országok adóügyeit illetően

21. támogatja az európai hatóságok törekvését és arra irányuló intézkedéseit, hogy együttműködjenek a fejlődő országokkal az adóbevételeknek a demokratikus kormányzással összhangban levő alapokra és gyakorlatokra történő építésében, fellépve az adóparadicsomok és a korrupció ellen;

22. ezzel kapcsolatosan négy pontot kíván kiemelni:

- a támogatás által kedvezményezett országok regionális és helyi önkormányzatainak erőforrásokra van szükségük ahhoz, hogy anélkül feleljenek meg a rájuk ruházott felelősségnek, hogy kizárólag a hivatalos fejlesztési segély által – különösen a költségvetési támogatáson keresztül – kifejtett véletlenszerű hatásoktól függjenek,
- az önkormányzati vezetőknek is szükségük van az EU által a nemzeti szint részére felajánlott technikai segítségnyújtásra,
- az európai helyi és regionális önkormányzatok máris foglalkoznak ezzel a központi kérdéssel, kiterjesztve decentralizált együttműködésük intézményi dimenzióját a helyi adózás megszervezésének és működtetésének támogatására,

- ugyanakkor szükséges, hogy az európai költségvetési támogatás, amennyiben létezik, közvetlenebbül irányulhasson a helyi és regionális önkormányzatok támogatása felé;

23. hangsúlyozza a helyi és regionális önkormányzatok – a civil társadalommal közösen betöltött – szerepét abban, hogy nyújtsanak a fejlesztésre irányuló oktatást, és növeljék a közvélemény fogékonyságát a világban tapasztalható szegénység iránt. Az emberekhez közel álló kezdeményezések és az alapok felhasználása iránti bizalom nélkül válság idején még nehezebben lehetne megértetni az európai polgárokkal, hogy szükség van a bolygó más földrészeivel való pénzügyi szolidaritásra;

Intézményi mechanizmusok

az európai politikák koherenciájáról

24. üdvözlözi az EU által annak érdekében tett kezdeményezéseket, hogy megvalósítsa a fejlesztési politikáról szóló európai konszenzus elvét, amely szerint azok az európai politikák, amelyek nem a fejlesztésről szólnak, nem akadályozhatják azokat az erőfeszítéseket, amelyeket a millenniumi célkitűzések megvalósítása érdekében kell megtenni. Emlékeztet továbbá arra, hogy a 2009. novemberi tanácsi ülés döntése szerint az érintett tizenkét szakpolitika közül az erőfeszítések az alábbi öt kiemelt területre koncentrálnak: kereskedelem és pénzügyek, éghajlatváltozás, globális élelmezésbiztonság, migráció és biztonság;

25. megjegyzi, hogy emiatt (hogy csak néhány pontot említsünk) a közös agrárpolitika 2013 utáni reformjának tekintetbe kell vennie a globális élelmezésbiztonságot, továbbá a fejlődő országokból származó magasán képzett szakemberek migrációjának körkörös jellegét támogatni kell, hogy ezek az országok se nélkülözzék a fejlődésükhöz és a millenniumi célkitűzések megvalósításához – különösen az egészségügy terén – alapvető szakmai tudást. Ugyanígy egy terület helyi fejlesztése megvalósítási módjának is tekintettel kell lennie a környezetvédelmi dimenzióra;

a segély hatékonyságához kapcsolódóan

26. 2009. áprilisban elfogadott 312/08 fin jelszerű véleményében az RB „jelentős előrelépésként” üdvözölte a támogatások harmonizációjáról szóló, 2005-ben elfogadott párizsi nyilatkozatot, és arra szólított fel, hogy az egyeztetések révén és az átláthatóság jegyében az együttműködésre irányuló tevékenységeket minden szinten hangolják össze. Mivel az intézkedések összehangolása a tevékenységek ismeretét feltételezi, az RB az Európai Bizottsággal való szoros együttműködésben kezdeményezte a „decentralizált együttműködés internetes atlaszának” létrehozását, hogy az eddigieknél pontosabban tudni lehessen, „ki mit csinál, hol és hogyan?” az európai helyi önkormányzatok között;

27. hangsúlyozni kívánja, hogy az európai regionális és helyi önkormányzatok és a partnerországokban működő hasonló szervezetek között kialakított kapcsolatok lehetővé teszik, hogy konkrét előrelépések történjenek a párizsi nyilatkozat és az accrai cselekvési terv középpontjában álló demokratikus felelősségvállalás és a partnerországok prioritásaival és jellemzőivel való harmonizáció elveinek megvalósulása irányában, amely nem maradhat egyszerűen államok közötti ügy;

28. megjegyzi, hogy az önkormányzatok szintjén történt intézkedéseket nem hagyják figyelmen kívül abban a jelentésben, amelyet az ENSZ főtitkára – a szeptemberi ülést előkészítendő – 2010. februárjában állított össze a millenniumi célkitűzések 2015-ig történő megvalósulásáról. ⁽⁶⁾ A dokumentum kiemeli, hogy ezek az intézkedések nagy jelentőséggel bírnak, amennyiben a fellépések közötti szinergián és az érintett népek részvételén alapulnak;

29. határozott óhaja, hogy az EU által a júniusi tanácsi értekezleten végleges formában elfogadásra kerülő közös álláspontban a politikai vezetők ne tévesszék szem elől azt, hogy a millenniumi célok megvalósításának rendeltetése az, hogy javulást hozzon emberek százmillióinak mindennapi életében, illetve hogy helyi

szinten mérhető le a nagy nemzetközi támogatási mechanizmusok valódi hatékonysága;

30. kéri ezért, hogy az állami alatti szintet kifejezetten vegyék figyelembe az EU által júniusban, a nemzetközi közösség által pedig szeptemberben elfogadásra kerülő elemzésekben és ajánlásokban. Európa százezer helyi önkormányzata éltetheti azokat a kis patakokat, amelyek tápláló, nagy folyamokká dagadnak majd. Ez az államok és helyi önkormányzatok közötti szövettség lehetőség arra, hogy megszilárdítsuk a demokratikus intézményeket és elősegítsük a javak igazságos elosztását annak érdekében, hogy hatástalanítsuk a mélyszegénység lőporos hordóját, és a 2010-ben tett politikai és humánus elkötelezettségeknek megfelelően elérjük a millenniumi célkitűzéseket.

Kelt Brüsszelben, 2010. június 9-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke
Mercedes BRESSO

⁽⁶⁾ A/64/665. számú ENSZ-dokumentum.